

1305.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA I
PROCEDURAMA ZA OBAVLJANJE VAZDUŠNIH OPERACIJA**

Član 1

U Pravilniku o tehničkim zahtjevima i procedurama za obavljanje vazdušnih operacija („Službeni list CG“, br. 31/13, 24/14, 47/14, 56/15, 27/16, 6/17, 25/17 i 39/18) u članu 2 stav 1, poslije riječi „Uredba Komisije (EU) 2017/363 od 1. marta 2017. godine“ veznik „i“ zamjenjuje se zapetom, a poslije riječi „Uredba Komisije (EU) 2018/394 od 13. marta 2018. godine“ dodaju se riječi „i Uredba Komisije (EU) 2018/1042 od 23. jula 2018. godine“.

Poslije stava 11 dodaje se novi stav koji glasi:

„Uredba Komisije (EU) 2018/1042 od 23. jula 2018. godine, data je u Prilogu 11, koji je sastavni dio ovog pravilnika“.

Član 2

U članu 4 riječi „Priloga 1, 1A-10“ zamjenjuju se riječima „Priloga 1, 1A-11“, a poslije riječi „Uredbe Komisije (EU) 2017/363“ stavlja se zapeta, a riječi „ i Uredbe Komisije (EU) 2018/394“ zamjenjuju se riječima „Uredbe Komisije (EU) 2018/394 i Uredbe Komisije (EU) 2018/1042“.

Član 3

Poslije Priloga 10 dodaje se Prilog 11.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01/2-2061/3-18

Podgorica, 15.10.2018. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.

UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1042

od 23. jula 2018. godine

o izmjeni i dopuni Uredbe (EU) br. 965/2012 o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama u vezi sa uvođenjem programa podrške, psihološke procjene letačke posade, kao i sistemskog i nasumičnog testiranja na psihoaktivne supstance kako bi se obezbijedila zdravstvena sposobnost članova letačke i kabinske posade, i u pogledu opremanja novoprodučenih aviona sa turbinskim motorima sa maksimalnom certifikovanom masom pri polijetanju od 5 700 kg ili manje koji mogu prevoziti šest do devet putnika sistemom upozoravanja na opasno približavanje terenu

EVROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcionisanju Evropske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. februara 2008. godine o zajedničkim pravilima u oblasti civilnog vazduhoplovstva i osnivanju Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja i stavljanju van snage Uputstva Savjeta 91/670/EEZ, Uredbe (EZ) br. 1592/2002 i Uputstva 2004/36/EZ¹, a posebno njen član 7 (6), član 8 (5) i član 10 (5),

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EU) br. 965/2012² utvrđena su detaljna pravila za operacije komercijalnog vazdušnog prevoza avionima i helikopterima, uključujući inspekcijske preglede na platformi vazduhoplova operatora koji su pod sigurnosnim nadzorom druge države članice ili treće zemlje, kada slete na aerodrome smještene na teritoriji koja podliježe odredbama Ugovora. U toj je uredbi propisano i da članovi posade ne smiju da obavljaju dužnosti u vazduhoplovu ako su pod uticajem psihoaktivnih supstanci ili ako se ne osjećaju sposobnim za rad zbog povrede, umora, liječenja, bolesti ili drugih sličnih razloga.

(2) Evropska agencija za sigurnost vazdušnog saobraćaja (u daljem tekstu „Agencija”) utvrdila je postojanje određenog broja rizika po sigurnost i dala preporuke za ublažavanje tih rizika. Za implementaciju nekih od tih preporuka potrebne su regulatorne promjene kada je u pitanju psihološka procjena letačke posade prije nego što se počne sa linijskim letenjem, uvođenje programa podrške za letačku posadu, nasumičnog testiranja članova letačke i kabinske posade na alkohol u državama članicama i sistemskog testiranja letačke i kabinske posade na psihoaktivne supstance koje obavljaju operatori komercijalnog vazdušnog prevoza.

(3) Kada je riječ o testiranju na psihoaktivne supstance, treba uzeti u obzir Priručnik Međunarodne organizacije za civilno vazduhoplovstvo (ICAO) o sprečavanju problematične upotrebe određenih supstanci na radnom mjestu u vazduhoplovstvu (Dok 9654).

¹ SL L 79, 13.3.2008., str. 1.

² Uredba Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. oktobra 2012. godine o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama za obavljanje operacija vazdušnog prevoza u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta (SL L 296, 25.10.2012., str. 1.).

(4) Postojećim programom inspekcija na platformi iz poddijela RAMP Aneksa II Uredbe (EU) br. 965/2012 već je opisan okvir za sistemsku i strukturiranu inspekciju operatora koja se zasniva na rizicima, koji sadrži opsežne odredbe i zaštitne mjere u pogledu, između ostalog, zaštite podataka, obuke inspektora, uzimanja uzoraka na osnovu rizika, prizemljenja vazduhoplova i sprečavanja nepotrebnih kašnjenja. Stoga bi bilo podobno da se taj dobro uspostavljeni okvir primijeni i na testiranje članova letачke i kabinske posade na alkohol. Član letачke posade ili član kabinske posade koji tokom testiranja odbije saradnju ili za kojeg je utvrđeno da je pod uticajem psihoaktivnih supstanci nakon potvrđenog pozitivnog testa mora biti udaljen sa dužnosti.

(5) U nekim državama članicama, nasumične testove na psihoaktivne supstance već obavljaju službenici koji nisu ovlašćeni u okviru poddijela RAMP Aneksa II. Stoga bi države članice, pod određenim uslovima, trebalo da budu u mogućnosti da obavljaju testiranje članova letачke posade i članova kabinske posade na alkohol van okvira inspekcija na platformi iz poddijela RAMP Aneksa II Uredbe (EU) br. 965/2012.

(6) Državama članicama treba da se omogući da, uz testiranje na alkohol, obavljaju i dodatna testiranja na prisutnost drugih psihoaktivnih supstanci.

(7) ICAO u dijelu I i dijelu II Aneksa 6 Čikaške konvencije preporučuje da avioni sa turbinskim avionima sa maksimalnom certifikovanom masom pri polijetanju (MCTOM) od 5 700 kg ili manje i najvećim operativnim brojem putničkih sjedišta od šest do devet budu opremljeni sistemom upozoravanja na opasno približavanje terenu.

(8) Kako bi se uskladila sa standardima i preporučenim praksama ICAO-a i umanjila mogućnost udara u tlo pri kontrolisanom letu, Uredbu (EU) br. 965/2012 bi trebalo u skladu sa tim izmijeniti i dopuniti.

(9) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su sa Mišljenjem br. 14/2016 i Mišljenjem br. 15/2016 Agencije datim u skladu sa članom 19 (1) Uredbe (EZ) br. 216/2008.

(10) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su sa mišljenjem Odbora koji je formiran na osnovu člana 65 Uredbe (EZ) br. 216/2008,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Član 1

Uredba (EU) br. 965/2012 mijenja se kako slijedi:

(1) Član 4 zamjenjuje se sljedećim:

„*Član 4*

Inspekcije na platformi

1. Inspekcije na platformi za vazduhoplove operatora koji su pod sigurnosnim nadzorom druge države članice ili treće zemlje obavljaju se u skladu sa poddijelom RAMP Aneksa II.
2. Države članice obezbjeđuju da se testiranje članova letачke posade i članova kabinske posade na alkohol obavlja za operatore koji su pod njenim nadzorom i za operatore koji su pod nadzorom druge

države članice ili treće zemlje. To testiranje obavljaju inspektori za obavljanje inspekcija na platformi u okviru inspekcija na platformi iz poddijela RAMP Aneksa II.

3. Odstupajući od stava 2 države članice mogu da obezbijede da testiranje članova letачke posade i članova kabinske posade na alkohol obavljaju drugi ovlašćeni službenici i van okvira programa inspekcija na platformi poddijela RAMP Aneksa II, pod uslovom da se tim testiranjem na alkohol ispunjavaju isti ciljevi i isti principi kao i pri testiranju u okviru poddijela RAMP Aneksa II. Rezultati tih testiranja na alkohol ubacuju se u centralizovanu bazu podataka u skladu sa tačkom (b) ARO.RAMP.145.

4. Države članice mogu, uz testiranje na alkohol, da obavljaju i dodatna testiranja na prisutnost drugih psihoaktivnih supstanci. U tom slučaju država članica obavještava Evropsku agenciju za sigurnost u vazdušnom saobraćaju (u daljem tekstu „Agencija“) i Komisiju.”;

(2) Član 9.b zamjenjuje se sljedećim:

„Član 9.b

Pregled

1. Agencija obavlja kontinuirani pregled efektivnosti odredbi o ograničenjima vremena leta i radnog vremena kao i vremena odmora iz Aneksa II i III. Agencija priprema prvi izvještaj o rezultatima tog pregleda najkasnije do 18. februara 2019. godine.

Taj pregled uključuje naučno stručno znanje i zasniva se na operativnim podacima sakupljenim uz pomoć država članica za duži vremenski period nakon datuma primjene ove Uredbe.

Pregledom se procjenjuje uticaj na pripravnost članova posade vazduhoplova najmanje sljedećih stavki:

- (a) dužnosti u trajanju od više od 13 sati u najpovoljnije doba dana;
- (b) dužnosti u trajanju od više od 10 sati u manje povoljno doba dana;
- (c) dužnosti u trajanju od više od 11 sati za članove posade vazduhoplova u nepoznatom stanju aklimatizacije;
- (d) dužnosti koje uključuju velik broj sektora (više od šest);
- (e) pripravnost za dužnost nakon kojeg slijede letачke dužnosti i
- (f) poremećaja u rasporedu.

2. Agencija obavlja kontinuirani pregled efektivnosti odredbi u pogledu programa podrške, psihološke procjene letачke posade i sistemskog i nasumičnog testiranja na psihoaktivne supstance kako bi se obezbijedila zdravstvena sposobnost članova letачke posade i članova kabinske posade iz Aneksa II i IV Najkasnije do 14. avgusta 2022. godine Agencija priprema prvi izvještaj o rezultatima pregleda.

Taj pregled uključuje primjenu relevantnog stručnog znanja i zasniva se na podacima prikupljenim uz pomoć država članica i Agencije za vrijeme dužeg vremenskog perioda.”;

(3) Aneksi I, II, IV, VI, VII i VIII mijenjaju se u skladu sa Aneksom ove Uredbe.

Član 2

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Evropske unije*.

Primjenjuje se od 14. avgusta 2020. godine.

Međutim, tačka 3 (f) i tačka 6 (b) Aneksa primjenjuju se od 14. avgusta 2018. godine.

Ova Uredba je u cjelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu 23. *jula* 2018. godine

Za Komisiju

Predsjednik

Jean-Claude JUNCKER

ANEKS

Aneksi I, II, IV, VI, VII i VIII mijenjaju se kako slijedi:

(1) Prilog I mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća tačka (78.a):

„(78.a) „zloupotreba supstanci” znači upotreba jedne ili više psihoaktivnih supstanci od strane članova letачke posade, članova kabinske posade i ostalog sigurnosno osjetljivog osoblja, na način da to:

(a) predstavlja neposrednu opasnost za korisnika ili ugrožava život, zdravlje ili dobrobit drugih; i/ili

(b) uzrokuje ili pogoršava profesionalni, socijalni, mentalni ili fizički problem ili poremećaj;”;

(b) umeće se sljedeća tačka (98.a):

„(98.a) „psihoaktivne supstance” znači alkohol, opijati, kanabinoidi, sedativi i hipnotici, kokain, ostali psihostimulansi, halucinogeni i isparljivi rastvarači, osim kofeina i duvana;”;

(c) umeće se sljedeća tačka (105.a):

„(105.a) „sigurnosno osjetljivo osoblje ” znači osobe koje mogu ugroziti vazduhoplovnu sigurnost ako nepravilno obavljaju svoje dužnosti i funkcije, uključujući članove letачke posade i članove kabinske posade, osoblje za održavanje vazduhoplova i kontrolore letenja;”;

(2) Aneks II (dio-ARO) mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća tačka ARO.RAMP.106:

„ARO.RAMP.106 Testiranje na alkohol

(a) Nadležna vlast obavlja testiranje letачke i kabinske posade na alkohol.

(b) Agencija nadležnim vlastima dostavlja listu operatora iz Unije i iz trećih zemalja da bi se dala prednost testiranju na alkohol u okviru programa inspekcija na platformi u skladu sa ARO.RAMP.105 na osnovu analize rizika koju obavlja Agencija, uzimajući u obzir dobro uspostavljene i efektivne postojeće programe testiranja.

(c) Prilikom odabira operatora čija se letачka i kabinska posada testira na alkohol nadležna vlast koristi listu utvrđenu u skladu sa tačkom (b).

(d) U svim slučajevima kada se podaci o testiranju na alkohol ubacuju u centralizovanu bazu podataka u skladu sa tačkom ARO.RAMP.145 podtačkom (b) nadležna vlast obezbjeđuje da ti podaci ne sadrže lične podatke članova posade.

(e) Ako postoji opravdan razlog ili sumnja, testiranje na alkohol može se obaviti u svakom trenutku.

(f) Metodologija za testiranje na alkohol podrazumijeva priznate standarde kvaliteta kojima se obezbjeđuju tačni rezultati testiranja.

(g) Članu letačke posade ili članu kabinske posade koji odbije da sarađuje tokom testiranja ili za kojeg je pozitivnim testom utvrđeno da je pod uticajem alkohola ne dopušta se da nastavi da obavlja odgovarajuću dužnost.”;

(3) Aneks IV (Dio-CAT) mijenja se kako slijedi:

(a) u tački CAT.GEN.MPA.100, tačka (c) podtačka 1 zamjenjuje se sljedećim:

„1. kada je pod uticajem psihoaktivnih supstanci ili kada nije sposoban da radi zbog povrede, umora, liječenja, bolesti ili drugih sličnih razloga;”;

(b) tačka CAT.GEN.MPA.170 zamjenjuje se sljedećim:

„CAT.GEN.MPA.170 Psihoaktivne supstance

(a) Operator mora da preduzme sve razumne mjere da obezbijedi da nijedno lice ne uđe niti bude u vazduhoplovu kada je pod uticajem psihoaktivnih supstanci u mjeri u kojoj može da ugrozi sigurnost vazduhoplova ili ljudi u njemu.

(b) U cilju da obezbijedi da sigurnost vazduhoplova ili ljudi u njemu nije ugrožena, operator razvija i sprovodi politiku prevencije i otkrivanja zloupotrebe psihoaktivnih supstanci od strane članova letačkog i kabinskog osoblja i drugog sigurnosno osjetljivog osoblja koje je pod njegovom direktnom kontrolom.

(c) Ne dovodeći u pitanje primjenljive nacionalne zakonodavne propise o zaštiti podataka koje se odnosi na testiranje pojedinaca, operator razvija i primjenjuje objektivan, transparentan i nediskriminirajući postupak za prevenciju i otkrivanje slučajeva zloupotrebe psihoaktivnih supstanci od strane njegove letačke i kabinske posade i drugog sigurnosno osjetljivog osoblja.

(d) U slučaju potvrđenog pozitivnog rezultata testiranja operator obavještava njihovu nadležnu vlast i tijelo koje je odgovorno za odgovarajuće osoblje, kao što je medicinski procjenjivač nadležnog tijela za izdavanje dozvola.”;

(c) tačka CAT.GEN.MPA.175 zamjenjuje se sljedećim:

„CAT.GEN.MPA.175 Ugrožavanje sigurnosti

(a) Operator mora da preduzme sve razumne mjere da obezbijedi da se nijedno lice ne ponaša nesmotreno, sa namjerom ili nesavjesno ili da ne reaguje na način da:

1. ugrozi vazduhoplov ili ljude u njemu ili
2. učini ili dozvoli da vazduhoplov ugrozi bilo koje lice ili imovinu.

(b) Operator obezbjeđuje da letačka posada prolazi psihološku procjenu prije nego što počne da obavlja linijske letove, kako bi mogao da:

1. utvrdi psihološke karakteristike i podobnost letačke posade s obzirom na radne uslove i
2. smanji vjerovatnoću negativnog uticaja na siguran let vazduhoplova.

(c) S obzirom na veličinu, prirodu i složenost aktivnosti operatora, operator može da zamijeni psihološku procjenu iz tačke (b) internom procjenom psiholoških karakteristika i podobnosti letačke posade.”;

(d) umeće se sljedeća tačka CAT.GEN.MPA.215:

„CAT.GEN.MPA.215 Program podrške

(a) Operator omogućava, olakšava i obezbjeđuje pristup proaktivnom i nekažnjivom programu podrške koji pruža podršku posadi i pomaže im u prepoznavanju, savladavanju i prevazilaženju svih problema koji mogu negativno da utiču na njihovu sposobnost da na siguran način uživaju privilegije njihove dozvole. Svi članovi letачke posade moraju da imaju pristup tom programu.

(b) Ne dovodeći u pitanje primjenljive nacionalne zakonodavne propise o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom protoku tih podataka, zaštita povjerljivosti podataka je preduslov za efektivan program podrške, jer podstiče korišćenje tog programa i obezbjeđuje njegov integritet.”;

(e) u tački CAT.GEN.NMPA.100, tačka (b) (1) zamjenjuje se sljedećim:

„1. kada je pod uticajem psihoaktivnih supstanci ili kada nije sposoban zbog povrede, umora, liječenja, bolesti ili drugih sličnih razloga;”;

(f) u tački CAT.IDE.A.150 dodaje se sljedeća tačka (c):

„(c) Avioni sa turbinskim motorom za koje je uvjerenje o plovidbenosti (CofA) prvi put izdato nakon 1. januara 2019. godine, a MCTOM im je 5 700 kg ili manje i MOPSC od šest do devet, moraju biti opremljeni TAWS-om koji ispunjava zahtjeve za opremu klase B, kako je navedeno u prihvatljivom standardu.”;

(4) Prilog VI (dio-NCC) mijenja se kako slijedi:

(a) u tački NCC.GEN.105. tačka (e) (2) zamjenjuje se sljedećim:

„2. kada je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci ili zbog bilo kojeg drugog razloga iz tačke 7. g Aneksa IV Uredbe (EZ) br. 216/2008.”;

(5) Aneks VII (dio-NCO) mijenja se kako slijedi:

(a) u tački NCO.SPEC.115, tačka (e) (2) zamjenjuje se sljedećim:

„2. kada je pod djelovanjem psihoaktivnih supstanci ili zbog bilo kojeg drugog razloga iz tačke 7.g Aneksa IV Uredbe (EZ) br. 216/2008.”;

(6) Aneks VIII (dio-SPO) mijenja se kako slijedi:

(a) u tački SPO.GEN.105. tačka (e) (2) zamjenjuje se sljedećim:

„2. kada je pod djelovanjem psihoaktivnih supstanci ili zbog bilo kojeg drugog razloga iz tačke 7.g Aneksa IV Uredbe (EZ) br. 216/2008.”;

(b) tačka SPO.IDE.A.130 zamjenjuje se sljedećim:

„SPO.IDE.A.130 Sistem upozoravanja na opasno približavanje terenu (TAWS)

(a) Avioni sa turbinskim motorom sa maksimalnom certifikovanom masom pri polijetanju (MCTOM) većom od 5 700 kg ili MOPSC-om većim od devet moraju da budu opremljeni TAWS-om koji ispunjava zahtjeve za:

1. opremu klase A u skladu sa prihvatljivim standardom u slučaju aviona za koje je uvjerenje o plovidbenosti (CofA) prvi put izdato nakon 1. januara 2011. godine ili
2. opremu klase B u skladu sa prihvatljivim standardom u slučaju aviona za koje je CofA prvi put izdato 1. januara 2011. godine ili prije tog datuma.

(b) Ako se upotrebljavaju u komercijalnim operacijama, avioni sa turbinskim motorom za koje je CofA prvi put izdato nakon 1. januara 2019. godine, a MCTOM im je 5 700 kg ili manje i MOPSC od šest do devet, moraju da budu opremljeni TAWS-om koji ispunjava zahtjeve za opremu klase B, kako je navedeno u prihvatljivom standardu.”.